REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, **piața mare** *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare.— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 102. **Brașov, Joi 9 (22) Maiŭ.** **1902.**

Negociările pentru pact.

In ḑilele din urmă se ḑicea, că cestiunea învoielei economice între Ungaria și Austria a luat de-odată un caracter fórte acut. Se vorbea chiar de-o crisă apropiată, de demisiunea iminentă a ministrului-președinte austriac Koerber, ba se credea, că crisa se va estinde și asupra Ungariei. Dela Rosaliile gregoriane încóce înse, s'au respândit sciri, carĭ fac se apară situațiunea ceva mai puțin încordată.

Atât ḑiarele oficióse din Viena cât și pressa guvernamentală din Budapesta vĕd în împrejurarea, că Dr. Koerber va pleca aḑĭ la Budapesta, ca sĕ continue negociările pentru pact și pentru tractatul vamal și comercial cu ministru-președinte unguresc, un semn favorabil. Deja se vorbesce de necesitatea unui compromis între guvernul austriac și unguresc, pentru care compromis, se ḑice, s'a întrepus însușĭ monarchul.

Ca în tot-déuna, când e vorba de o învoială, care e impusă de împrejurărĭ și dă de piedecĭ însemnate, fie-care din cele două părțĭ contrahente pune vina pe cealaltă, că învoiala nu se póte încheia. Așa și în casul de față din partea Austriacilor sunt învinuințĭ cei din Ungaria, că umblă sĕ profite de situația cea incurcată interióră austriacă, pentru a stórce dela ei mereu concesiunĭ tot mai onerose; ér guvernul ungar la rêndul sĕu învinuesce guvernul austriac, că agită în ascuns pentru formarea unei coalițiunĭ a tuturor partidelor din imperiu în contra postulatelor îndreptățite ale Ungariei.

Adevĕrul este, că în Austria, cu tóte divergențele cele marĭ dintre diferitele partide, în cestiunea pactuluĭ economic, se manifestă o solidaritate suprinḑĕtóre. Germanii, ca și Cehii, Polonii, Slovenii etc. sunt în cestiunea învoelii cu Ungaria de-o singură părere. Toțĭ ḑic că nu mai merge ca până acum, că Austria trebue sĕ-șĭ validiteze postulatele sale dictate de interesele ei cele mai de frunte industriale și economice, întêmple-se apoi orĭ-ce se va întêmpla.

Totușĭ trebue a-se recunósce, că împrejurările reale de aḑĭ apasă asupra ambelor părțĭ atât de tare, încât trebue sĕ facă cele mai estreme încercărĭ de-a ajunge de-ocamdată măcar la o înțelegere asupra cestiunilor principiare ale pactului. Cu tóte acestea dificultățile ce se opun învoielei nu se micșoréză. Koerber cere scut vamal de ajuns pentru industria austriacă. Ministrul-președinte unguresc vrea sĕ scutéscă industria ungară și nu se învoiesce decĭ cu pretensiunile prea marĭ austriace. Tot așa de puțin se pot înțelege cei doi primĭ-miniștri cu privire la vama pentru cereale și vite, apoi în cestiunea băncii și a dărilor de consum, în fine cu privire la tariful vamal.

Szell s'a angajat prea mult cu cunoscuta sa formulă și cu declarațiunile sale făcnte înaintea parlamentului, că va sta neclintit pe lângă postulatele ungare și că nu va lăsa sĕ fie atins nicĭ un drept al Ungariei, așa că fórte cu anevoie va puté face concesiunile cerute de guvernul austriac. Ce va întreprinde acesta, décă nu-i va succede a dobêudi, în sensul dorințelor generale ale populațiunei austriace, un pact mai favorabil, érășĭ nu se póte sci.

Situațiunea rĕmâne dér, orĭ cum am lua'o, fórte critică și se pot nasce cele mai grave încurcăturĭ, carĭ ușor pot duce nu numai la o o crisă a dualismului, dér și la o catastrofă economică-financiară a întregei monarhii. Dela resultatul negocierilor de acuma dintre Koerber și Szell va atêrna fórte mult ce direcțiă vor lua în cele din urmă lucrurile.

„Gott erhalte“ interḑis? Sĕptĕmâna trecută au fost marĭ serbărĭ în Budapesta. Au participat Majestatea Sa, mai mulțĭ archiducĭ și archiducese, membrii din înalta aristocrație, membrii diplomației etc. Cu tóte că jocul cavaleresc (scene de pe timpul lui Matia Corvinul) a fos deschis cu imnul *„Gott erhalte“* cântat de musica honvedéscă, totuși publicul — ḑice „Magyarország“ — l'a ascultat cu capetele descoperite. La a doua representație n'a mai fost așa. Aceeașĭ fóie spune, că *din ordinul Majestății Sale „Gott erhalte“ nu s'a mai cântat.* Cronica mai spune, că archiducele *Otto* privia curios la musică, de ce nu cântă imnul la sosirea monarchului? Atuncĭ i-s'au dat lămurirĭ și archiducele Otto sĕ fi ḑis: „Aceștĭ Maghiarĭ drăcoșĭ sciu sĕ stórcă totul“....

De întorsătura acésta cei mai satisfăcuțĭ sunt kossuthiștii, carĭ scim, ce tărăboiu înscenară până și în dietă în contra imnului. Ei îșĭ ḑic acum, că numai acțiunei lor are sĕ mulțuméscă „nația“, că imnul atât de „urgisit“ nu se va mai cânta, ér „Egyetértés“ speră, că „Gotterhalte“, care s'a cântat în 15 Maiŭ, a fost cel din urmă la o serbare cu caracter național maghiar, unde Majestatea Sa apare ca rege al Ungariei.

Noi credem, că bucuria „patrioților“ e prematură.

Regele Alfonso către armată. „Monitorul oficial“ din Madrid publică vorbirea, ce a adresat'o regele Alfonso armatei și marinei. Regele a ḑis între altele:

„Când iau comanda supremă a armatei și marinei de rĕsboiŭ, împlinesc o datorie, care-mĭ umple sufletul c'o mare satisfacțiune. Vĕ salut ca rege, ca general, ca Spaniol și ca soldat. Curagiul, puterea făptuirii și perseveranța, disciplina și patriotismul, sunt calitățĭ, carĭ ve împodobesc spre salutea și binele patriei. Voiŭ fi între voi, cu tot sufletul meu. *In momentul pericolului voiŭ fi totdéuna cu voi și décă odată istoria va vorbi despre voi, ea va aminti și numele meu.* Împliniți-vĕ totdéuna datoria spre gloria patriei, și atuncĭ putețĭ conta la iubirea regelui vostru“.

Rusia și cestiunea Firmilian. *Sinoviev*, ambasadorul Rusiei la Constantinopol, a comunicat patriarchului ecumenic, că în urma atitudinei agresive a Bulgarilor, a intervenit pe lângă Pórtă, pentru amânarea confirmărei metropolitului Firmilian. Declarația lui Sinoviev a produs o penibilă impresie în cercurile ortodoxe din Constantinopol. Până acum nu se scie, ce atitudine va lua patriarchul Ioachim al III-lea, care îșĭ vede diminuat prestigiul în acéstă luptă cu Exarhul bulgar.

Ce mai ḑice baronul Banffy?

— Urmare. —

„In cadrul acestei discuțiunĭ n'avem de gând a ne ocupa cu legăturile economice, pe de-oparte pentru-că ele din punct de vedere național-maghiar n'au decât o importanță derivată, — dér și pentru-că lipsa de prospecte a tratărilor economice nesfîrșite, lasă deschisă cestiunea, décă n'a sosit timpul, ca și noi, carĭ atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere al intereselor politice ale Ungariei, dorim păstrarea necondiționată a legăturilor economice, sĕ ținem timpul de potrivit — avênd în vedere nestatornicia acestei nesiguranțe și efectele ei dăunătóre —, în care părăsind punctul nostru de vedere de până acuma, cu tóte desavantagele eventuale și, precum sperăm, numai temporare ale *separațiunei economice*, se adoptăm punctul de vedere al separațiunei economice permanente, care décă altminterĭ nu, dér prin stabilitatea sa ar fi mai avantagios? Nu o spunem acésta din convingerea unei hotărîrĭ definitive, ci din frica pentru viitor; și nicĭ nu o spu-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“.

Bibliografia vechiă.

(Din secolii 17 și 18.)

Continuare.

Pe fața 3—5 urméză *predoslovia* adresată „Présfințitului și de Dumneḑeu alesului păstoriŭ Kyr Atanasie Archiepiscopul și metropolitul scaunului *Belgradului, al Vadului, al Maramureșului, al Silvașului, al Făgărașului și a totă țera Ardelului și părților țerei unguresci, Vidicului Chioarului, Sulagiului și al Crasnei* ca unui adevĕrat stăpân, și după darul Duchului sfânt părinte sufletesc plecate închinăciunĭ“.

In acésta prefață subscrisă de *„al sfinției tale mic și plecată slugă Mihaiu Istvanovicĭ, tipograful tu ex ungrovlachia“*, arată vorbitoriul, că două lucrurĭ sunt mai bune și mai lăudate în lume: *folosul și facerea binelui de obște* și érășĭ *câștigarea numelui nemoritor.* Ḑice apoi, că aceste două le-a făcut metropolitul, făcênd bine cu tipărirea cărții de învĕțătură și câștigându-șĭ prin acésta nume nemoritor, că nu a crutat ostenele și spese întru mijlocirea tipărirei, ca sĕ aibă și bisericele din Ardél acésta carte, — ajutat fiind metropolitul în întreprinderea sa și de onoratul protopop George, notarĕșul Dăenului și de Rátz Istfán Kisfalud odorbirĕul Bĕlgradului, dela care lucru nu a lipsit nicĭ ajutorul dat dela *„prealuminatul și înălțatul biruitoriŭ al totei Ungrovlachii, Ioan Constantin Brancovénul Basarab Voivod“* și care pe dênsul (tipograful Mihaiŭ Istvanoviciŭ) l'a trimis în Ardél meșter pentru lucrul tipografiei, spre slușba metropolitului și a sfântului săbor.

Acesta e pe scurt cuprinsul predosloviei, după care pe fața următóre (a 4-a) se reproduc 5 citate: unul dela Ioan Evang. V, 39; 2 din apocalips: XVI, 15, XXII, 13, 14; și 2 din epistola la Corint. XVI, 13; și XIV, 19; de aci încolo pe fața următóre a cincia (întâia paginată cu nr. 1) — avênd în frunte un clișeu cu chipul d-lui Christos în mijloc, de-adrépta Pavel și de-a-stânga Ioan — se face, începutul căzanielor — ca și în cele două cărțĭ de mai 'nainte — cu căzania la Dumineca vameșului și a fariseului. Foile numai pe partea 1-a sunt paginate cu numĕrul curent dela început până în capĕt, dela 1 până la 415; are prin urmare atâtea foi, câțĭ numerĭ. Textul pe pagine e cuprins într'un cadru de linii, carĭ de-asupra și în partea din afară sunt duplicate, ca la partea II a edițiunei din țera rom. tipărită în mănăstirea Deal.

Căzaniile sunt în același șir ca și în cele-lalte două edițiunĭ, începênd cu Dumineca vameșului și a fariseului până la Dumineca XXXII după Rosalii (pag. 271). Terminându-se aci periodul Duminecilor nemijlocit — înainte de a-se începe cazaniele sĕrbătorilor — stă tipărită rugăciunea s. mulțămita acésta:

Mărire și laudă sĕ dăm neîncetat
Impĕratului ceresc, care ne-a ajutat,
Din început până aicĭ cartea de am tipărit,
Și a tóte duminecĭ am făcut sĕvêrșit,
De aicĭ încă-lŭ rogăm se ne spodobéscă
Și cu ajutoriul sĕu se ne'nvrednicéscă,
Ca și a praznicelor sĕ ajungem sfîrșire
Și éră sĕ-i dăm slavă făcênd mulțămire.

După aceste versurĭ se încep apoi pe pag. 272 căzaniele dela sĕrbătorĭ până la pag. 409, éră dela pag. 410—413 este scara séu cuprinsul căzanielor sub titlul Pinax, séu „însĕmnare pentru tóte căzaniele ce sunt în cartea acésta“. Pe pag. 414 e: „A tipografului către cei-ce se vor întêmpla sĕ cetéscă bucurie“, unde, după datină, — după-ce poftesce bine cetitorilor, cere iertare de cum-va a greșit, „căcĭ pre multe locurĭ, nu precum în izvodul cel vechiŭ, a lăsat, ci a schimbat au fața cuvêntului, au a vremei, au a mai scăḑut (omis), au a mai adaus, nu cu socotélă ca sĕ facă strămutare în potriva*) sfintei scripturĭ, au în rênduiéla dogmelor, ce ține pravoslavnica biserică a rĕsăritului, au arătându-se mai iscusițĭ în sciință, decât cei-ce de întâiŭ au tocmit isvodul cărții acesteia, ci mai vêrtos, unde a mai adaus câte ceva, a socotit mai spre întărire. Causa, că cei de mai 'nainte, unde au avut mărturii, nu au citat din ss. scripturĭ fiênd lucru anevoios de a precepe atât spuitorilor de căzanie, cât și ascultătorilor, asemĕnându-se ca și când ar spune órecine unui om strĕin vre-un drum, și sĕ fie închis într'o casă, sĕ nu vadă cu ochii în cătrău îndreptéză: și eșind de acolea sĕ nu aibă nicĭ un folos. In urmă-șĭ cere iertare pentru erorii de tipariŭ și scăderile, ce s'ar ivi *„pentru-că și tipariul a fost forte vechiŭ și tocit la acesta lucru“*, și se rógă ca cetitoriul sĕ îndrepte nepunêndu-i în ponos.

După terminarea și subscrierea tipo-

*) Cuvêntul din text *„impotrivă“* e esplicat în margine cu *„alénul“*.

nem, ca un fel de directivă, care sĕ se urmeze numai decât, ci numai ca un ce, care mai curênd séu mai târdiu va trebui cumpănit, — căcĭ nesiguranța ne-a adus deja la marginea ruinului și nu mai putem aștepta. Acésta însĕ este numai o observație incidentală, care propriu dis, nu se ţine de obiectul nostru.

Ocupându-ne din punct de vedere maghiar-național și chiar și numai din punct de vedere politic cu acéstă cestiune, putem constata în mod neîndoios, că astădĭ în tótă Europa domineză tendința, de-a forma state naționale. (Unde, d-le baron? Fără îndoială, unde sunt elemente omogene, séu cel puțin, unde elementul omogen este în majoritate sdrobitóre. Dér nicĭ acolo nu se póte realisa acéstă tendință din causa resistenței desperate a minorității, care ține cu dinții la naționalitatea sa. — Red.). Și aicĭ ni-se impune cestiunea, décă se póte resolva problema: *décă póte și vré statul ungar sĕ devină stat național unitar maghiar? — și décă este apt spre acest scop dualismul creat la 1867 séu nu?*

Noi nu putem da la acésta alt rĕspuns, decât că: *da.*

Décă procedăm dela principiul, că condițiunea fundamentală a formațiunei dualistice create la 1867 este *statul național maghiar-unitar,*— și că prin urmare în Ungaria supremația maghiară era garanția aceluia (a dualismului. — Red.) și a servit la desvoltarea lui, — trebue sĕ admitem, că atât *voința Coronei,* cât și aceea a națiunei a fost identică în acéstă privință.

In urma acestei voințe identice s'au făcut legĭ, carĭ în interesul asigurării, a ajungerii scopului, deși nu în întregime, dér totușĭ aproximativ, erau utile și carĭ tindeau de-a asigura ţinta, realisabilă numai în viitor.

Motivul, că progresul a fost fórte încet și nu totdéuna conscient de țîntă, trebue sĕ-l căutăm mai puțin în legislație, decât în esecutarea și aplicarea legilor. Legile despre instrucția primară, starea civilă (matricule), instrucția obligătóre a limbei maghiare, asilele de copii, școlile secundare, completarea salarelor învĕțătorilor și preoților, numele localităților etc. dovedesce în de-ajuns, că în interesul desvoltării naționale pe basa raporturilor nóstre dualistice se pot crea legĭ și că suntem capabilĭ de acésta; și că deși în ceea-ce privesce executiva este mult de dorit, nu se póte vorbi de vre-o limitare resultată din situația nóstră de drept de stat. Nu trebue sĕ învinovățim decĭ numai slăbiciunea puterii esecutive și lipsa ei de orientere, ci înainte de tóte însuflețirea nóstră de foc de paie, care îșĭ are rădĕcinile în caracterul nostru național, care nu ia în serios aplicarea principiilor trimbițate fără perseveranță. Societății maghiare, în privința acésta, i-se pot face multe reproșurĭ, — însĕ despre acésta cu altă ocasiune“.

(Va urma).

Biserica greco-catolică a Rușilor uniţĭ din Galiția.

Diarul *„Parlamentär“* din Viena sub titlul de mai sus, publică în ultimul sĕu numĕr un articol, pe care îl credem destul de interesant, spre a fi reprodus în diarul nostru. Eată ce scrie numitul diar:

„Inainte de asta cu douĕ-decĭ de anĭ Iesuiții din Roma au obținut constituția apostolică *„Singulare praesidium“* datată din 12 Maiŭ 1882. Acésta conține între altele esempțiunea clerului regular gr.-cat. de sub jurisdicțiunea episcopilor diecesanĭ din Peremyșl și Stanislavov, precum și de sub acea a metropolitului din Lvov și în consecință subordonarea aceluia congregațiunei romane *„de propaganda fide“*, căreia în același timp i-s'a dat și dreptul de-a numi pe prepositul călugărilor din Galiția.

Acéstă dispoziție însĕ era în contradicție cu bula papei Clemente VIII. *„Magnus Dominus“* dela 5 Iunie 1595, cu bula papei Benedict XVI *„Allatae sunt“* dela 26 Iulie 1755, cu scrisórea apostolică a papei Grigore XVI dela 10 Martie 1841 și cu scrisórea apostolică a papei Piu IX dela 17 Martie 1856.

Congregațiunea *„de propaganda fide“* esistă dela conciliul tridentin (1545—63) și décă nu corĕspunde chemării sale, póte sĕ fie érăși desființată, eventual roformată, deóre-ce nicĭ în cadrul bisericei latine nu este considerată, ca ceva esențial,

Influența cu desĕvêrșire neîndreptățită și desastruósă a acestei corporațiunĭ asupra bisericei greco-catolice a Galiției provine dela apăsarea insuportabilă, care s'a esercitat și se eserciteză asupra ei din partea clerului polonez în general, și din partea Iesuiților în special. Nimenuia nu-i trece prin minte, a lua în apĕrare ca îndreptățită influența congregațiunei *„de propaganda fide“* asupra bisericei greco-catolice din Galiția, mai ales fiind-că acea influență, abstrăgênd dela nelegitimitatea ei, nu póte invoca pentru sine nicĭ măcar considerațiunĭ teoretice de oportunitate.

Décă acéstă congregațiune în general este destinată pentru propagarea creștinismului, atuncĭ influența ei asupra afacerilor cercurilor greco-catolice ni-se presentă ca cel puțin de prisos; décă însĕ scopul acestei congregațiunĭ, după cum s'a admis până acuma, consistă în rĕspândirea doctrinei curate catolice, atuncĭ acéstă influință este din cale afară desastruósă, deóre-ce în direcțiunea acésta biserica greco-catolică a Galiției, décă autonomia ei ar fi respectată în cadrul condițiunilor de unire, décă organele ei șĭ-ar desvolta activitatea lor spirituală nesupărate de necontenitele ingerințe ale numitei congregațiunĭ în acéstă autonomie și în ritul ei și décă șĭ-ar puté nestinghirite, consacra sfintei lor chemărĭ tot timpul și tótă puterea, atuncĭ în cursul câtor-va decenii ar obține resultate mai marĭ, decât e în stare sĕ obțină congregațiunea „de propaganda fie“ sub influența Iesuiților.

Directa subordonare a bisericei greco-catolice din Galiția sub congregațiunea *„de propaganda fide“* a bisericei latine, involvă în sine violarea manifestă a baselor unirei și a legilor bisericescĭ peste tot, căcĭ *a)* Hotărîrile conciliului tridentin privesc tot așa de puțin pe biserica gr.-cat. din Galiția, ca tóte celelalte concilii ale bisericei latine, din care causă deja în instrucțiunea dată Iesuiților polonĭ se observă fórte just, că Grecii n'au admis hotărîrile dela Trient.

O serie de hotărîrĭ aprobate la 1595 de cele mai înalte autoritățĭ ale bisericei și statului, în special condițiunea întrebuințării esclusive pentru tóte timpurile viitóre a dreptului canonic oriental, care nu cunósce nicĭ călugărĭ Basilianĭ, nicĭ conciliu Trientin, aveau dór tocmai scopul, de a împedeca, ca de unirea dogmatică sĕ nu se facă abus în sensul de a întroduce, în potriva convențiunei de unire, reguli rituale de ale conciliilor latine; b) căcĭ exempțiunea clerului regular dela jurisdicțiunea legală a episcopilor diecesanĭ și chiar dela aceea a metropolitului, contradice spiritului și textului convențiunei de unire, ce conservă autonomia bisericelor grecescĭ și tot-odată este violarea cea mai flagrantă nu numai a dreptului canonic rĕsăritean, ci invólvă și violarea acelei condițiunĭ de unire acordată la 1595, în virtutea căreia clerul regular nicĭ-odată sĕ nu pótă fi scos de sub vechea jurisdicțiune a episcopilor diecesanĭ, din contră are sĕ asculte de episcopĭ și sĕ fie supus jurisdicțiunei acelora; c) căcĭ directa subordonare a clerului regular greco-catolic din Galiția sub o corporațiune (congregațiunea „de propaganda fide“) a bisericei latine, invólvă întru atâta o violare flagrantă a baselor unirei, întru cât prin acésta pare a fi condiționată exempțiunea nepermisă a clerului regular dela episcopii diecesanĭ și propriu dis dela biserică, căreia este chemat a servi.

Diferitele colegii și congregațiunĭ ale bisericei latine, pentru biserica greco-catolică a Galiției, în înțelesul convențiunei de unire, care reserveză intactă autonomia bisericei grecescĭ și chiar și în înțelesul condițiunilor speciale de unire dela anul 1595, nu sunt de loc directive. Curia romană póte după plac în fie-care moment sĕ organiseze alt-fel, sĕ reformeze, sĕ disolve, eventual sĕ reînființeze instituțiunea pur latină a congregațiunei *„de propaganda fide“*.

Décă biserica gr. cat. a Galiției, respective metropolitul ei se adreseză congregațiunei „de propaganda fide“, acésta după regulă nu se întêmplă în afacerĭ de ale organismului, a disciplinei și a ritului bisericei greco-catolice peste tot, de vreme ce acésta este autonómă și prin urmare este obligată a respinge ingerența organelor bisericei latine, ci numai în casurĭ speciale de protecțiune, unde acéstă corporațiune este în posiția, de a influința asupra Curiei romane.

Subordonarea directă a bisericei greco-catolice din Galiția sub congregațiunea romană de propaganda fide, violéză afară de acésta legile statului, cu deosebire dispozițiile patentului împĕrătesc dela 29 Aprilie 1802 și a statutului ordinului dela 31 Ianuarie 1803, mai departe a §§-lor 2, 6, 14, a legii dela 7 Martie 1874. R. G. B. Nr. 50, și deja singură acéstă împrejurare dă bisericei greco-catolice a Galiției dreptul, de a-se feri de subordonarea congregațiunei streine latine „de propaganda fide“.

După douĕ-decĭ de anĭ în fine se ridică clerul gr. cat. al Galiției, după-ce Iesuiții polonĭ i-au aservit de-a binele, și protesteză energic. In diferitele protopopiate ale diecesei gr. cat de Lvov, Peremyșl și Stanislavov s'au votat resolutiunĭ. de a-se adresa Curiei romane cu cererea legitimă, ca biserica gr. cat. din Galiția, conform condițiunilor unirei, sĕ fie liberată de tutela congregațiunei latine de „propaganda fide.“ Un memorand colectiv semnat de tóte protopopiatele celor trei diecese se va adresa Curiei romane, cu rugarea, ca sĕ se ridice printr'o constituție apostolică curatela congregațiunei de „propaganda fide“ de pe biserica gr. cat. a Galiției.

Locuitorii băștinașĭ ai Galiției în numer de aprópe trei milióne, sunt pușĭ altfel în alternativa: orĭ sĕ-șĭ piérdă sanctuarul național și cu acésta naționalitatea și prin urmare esistența, spre a-se contopi cu Polonii carĭ din timpurĭ vechĭ, le sunt odioșĭ, orĭ renunțând la uniunea dogmatică și reunindu-se cu biserica greco-orientală din Bucovina, se înlătureze pentru tot-déuna din biserică ingerențele tutorilor nechemațĭ, în special a Iesuiților polonesĭ, și prin acésta sĕ scape de peirea plănuită a vieții lor naționale.

SCIRILE DILEI.

— 8 (21) Maiŭ.

Conspirație anarchistă. Regele Spaniei Alfonso XIII. abia s'a urcat pe tron, și étă că s'a descoperit urzirea unui complot anarchist contra lui. Agenția „Fabra“ din Madrid anunță următórele: *„S'a descoperit un complot anarchist îndreptat în contra regelui.* Șése anarchiștĭ au fost deținuțĭ, între ei un anumit Gabrielo *Lopez,* funcționar la o societate de asigurare. La locuința acestuia poliția a găsit cartușe cu dinamită. Lopez spune, că pachetul cu cartușele le-a căpĕtat dela un alt anarchist cu încredințarea, ca unul din ele *sĕ-l arunce sub trăsura regelui,* când va trece pe dinainte-i. Cei deținuțĭ nu tăgăduesc, că sunt anarhiștĭ.“ Diarelele confirmă scirea acésta. Ele mai adaugă, că printre cei deținuțĭ sĕ află și un ascultător de medicină, un mĕsar, un culegĕtor de litere și un zidar.

Concertul d-nei Vladaia în Orăștie. Ni-se scrie: Sâmbătă în 17 Maiŭ n. a avut loc la Orăștie concertul d-nei *Irena de Vladaia,* primadonă dela opera din Bucurescĭ. A avut un succes splendid! Artista a fermecat publicul cu prestațiunile sale admirabile și succesul ei mergea crescênd din punct în punct, ér sfîrșitul, făcut cu o minunată *doină* poporală de iubire, audită de artistă dela un meșter cântăreț din cimpoiu, doină fermecătóre cântată de artistă acompaniindu-se însa-șĭ la pian, ne-a răpit, încât așĭ puté dice, că ne-a scos pe toțĭ din mințĭ! Cine n'a participat la acest concert, are de ce sĕ-i pară rĕu.... Părerea de rĕu însĕ șĭ-o póte repara: D-na Vladaia, care avuse de gând sĕ dea numai un concert aicĭ, la rugarea inteligenței române ca sĕ rĕmână încă și sĕ dea și un al doilea concert, care sĕ fie órecum *poporal,* și sĕ putem duce și poporul însușĭ ca sĕ asculte pe o măiastră cântărétă a neamului, — *s'a hotărît sĕ rĕmână și Dumineca viitóre, în 25 Maiŭ și va da al doilea concert, cu program nou mai poporal,* la care va fi dus și poporul din loc și din comunele vecine. Cei-ce îșĭ doresc o séră de plăcerĭ artistice cum la noi numai rar au prilegiŭ în viéță — *sĕ grăbésca pe Duminecă séra la Orăștie!*

La concertul de Sâmbătă d-na Vladaia a fost acompaniată la pian de d-na Maria *Corvin,* ér d-șórele Iosefina *Glodariu* și Veturia *Corvin* au cântat o piesă pentru 4 mânĭ, dovedindu-se tustrele de distinse pianiste. Ér d-l Gr. *Savu,* artist declamator dramatic, nĭ-a făcut o mare plăcere prin declamațiile d-sale, și serióse și comice, predate în chip perfect. Pe Duminecă e gata cu un nou săculeț de spirituale declamațiunĭ. Frații Hățeganĭ, înșișĭ cultivătorĭ și iubitorĭ de musică, au prins prilegiul de a mai asculta pe d-na Vladaia, cunoscută de altfel d-lor dela un concert dat acolo, și au venit în numĕr frumos, domnĭ și dame, la Orăștie, gustând érășĭ câte-va óre de plăcerĭ musicale, și dovedind că sunt adevĕrațĭ entusiaștĭ pentru artă, alergênd chiar departe pentru a-i aduce prinosul și a o gusta cu nesaț.

Jocurĭ cavalerescĭ în Budapesta. Vinerĭ și Sâmbăta trecută s'a ținut în Tattersal din Budapesta jocurĭ cavalerescĭ, la carĭ participanții — între aceștia mai mulțĭ archiducĭ și archiducese — s'au presentat în costume din secolul XV. La aceste jocurĭ a asistat și Majestatea Sa monarchul, încunjurat de curtea sa și de aristocrațime. Jocurile cavalerescĭ s'au început cu o vênătóre de șoimĭ, după care a urmat un cadrill de curte și după aceea turnirul: Dece cavalerĭ, îmbrăcațĭ în zale, au venit pe rênd, însoțițĭ de aprodii lor și după-ce fie-care a „rupt o lance“ cu adversarul sĕu, învingătorul a primit dela archiducesa Augusta laurii triumfalĭ.

Regele Carol la Seminarul din Bucurescĭ. Regele Carol, însoțit de d-l colonel Mavrocordat, adjutantul regal, a visitat Sâmbătă la órele 5 p. m. seminarul central din Bucurescĭ. Suveranul a fost întîmpinat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, încunjurat de înaltul cler, corpul

---

grafului se spune datul dicênd: „Tipăritus'a acéstă domnedeéscă carte în s. metropolie în Belgrad, hramul s. Troițe, și s'a început în luna lui Martie la întâia di anul Domn. 1699 și s'a sfîrșit în luna lui Decemvrie în 20 de dile același an“.

Urmând apoi azbuchile cirilice arată, că cu acestea s'au însemnat *„tratazii“*-le, va sĕ dică, după terminul Academiei rom. *caietele,* carĭ după cum spune tipograful, s'au perondat până a treia óră, lipsind din al doilea rênd slova *g*, éră în al treilea ajungênd numai până la *E.* Cu totul se află tratazii 104, carĭ înmulțindu-se cu 4, dau numĕrul paginelor de 416—1=415, câte sunt și foile în cartea întrégă, afară de cele 3 dela început nepaginate.

In fine închie cartea cu următórele:

„In ce chip cerbul doresce de isvorul cel rece
Și străinul de moșiă-șĭ când aiurea petrece,
Și ca cel ce-i de furtună pre mare preasupĕrat,
Și se rógă de pururea sĕ védă pământ uscat
Asemenea tipograful pentr'a cărții sfîrșire
Lui Dumnedeu dă laudă, cântare, mulțămire“.

(Va urma.)

profesorilor seminarului și de d-l. Haret, ministrul cultelor. La apariția Majestățeĭ Sale, corul dirigiat de d-l profesor Teodorescu, a intonat imnul regal. Suveranul a întrat apoi în capelă, unde preotul G. Iordăchescu rosti o rugă pentru sănĕtatea M. S. Regelui și familiei regale. In cancelarie, părintele Nazarie, directorul seminarului, a presentat Regelui pe profesoriĭ institutuluĭ. La 5½ Suveranul a început inspecția claselor, punênd diferite cestiunĭ. Suveranul a rĕmas pe deplin satisfăcut de rĕspunsurile căpĕtate. In urmă visită salele de lucru manual, dormitórele, refectoriul. La órele 7, după-ce a felicitat pe părintele Nazarie, Regele însoțit de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, de d-l. colonel Mavrocordat și de d-l. Haret, a părăsit Seminarul. Regele a dispus, ca principele Carol sĕ ia de două orĭ pe sĕptĕmână lecțiunĭ alăturĭ cu seminariștiĭ, dela părintele Nazarie.

Nou atentat în Rusia. Din *Vilna* se anunță, că într'una din serile trecute s'a făcut un atentat asupra guvernatorului *Wahl*. Acesta eșind dela representația unui circ, un individ s'a apropiat de el pe la spate și a descărcat asupră-i două glónțe. Unul din glónțe îl răni la mâna stângă, altul la brațul drept. Atentatorul fù arestat. El dice că se chémă *Zeckert* Hirsch.

Procesul de pressă dela Clușiŭ, pe care l'a intentat d-l Vasile Podóbă și membrii din direcțiunea „Economuluĭ“ contra lui ifj. Dr. Indre László, pentru calomnie prin pressă, a venit erĭ în fața curții cu jurați din Clușiŭ. Procesul nu s'a putut termina erĭ. Diarul „E—k“ vorbind despre d-l Podóbă îl recomandă ca pe un „faimos agitator daco-român“. — Jurații vor înțelege....

Promoțiune. Din Clușiŭ primim scirea, că d-l Leontin *Boroș*, absolvent de sciințele juridice, a fost promovat la 17 Maiŭ *doctor iuris* la universitatea din Clușiŭ.

Ministru destituit. Prințul George al Cretei a destituit pe ministrul sĕu de interne *Kunduros* din causa unui conflict al acestuia cu consulul rusesc.

Generalul Ottolenghi din armata italiană a fost numit pe dica de 14 Maiŭ ministru de rĕsboiu. Ottolenghi este jidov.

Lupta cu un urs. Mihail Humița din Rusca cu un fiu al sĕu, în etate de 13 anĭ, culegea într'una din dilele acestea găteje în hotarul orașului Caransebeș, partea numită „Ogașu Horii.“ De-odată le eșiră înainte doi urșĭ. Unul din ei a fugit, celălalt însĕ a sărit asupra lui Mihaiŭ, care n'avea la sine altă armă, decât un popor. Intâiŭ cu toporul, pe urmă pept la pept s'a luptat Românul până a reușit sĕ trântéscă pe urs și sĕ-l rostogolescă într'o prăpastie. Se înțelege, că în lupta acésta voinicul Român a fost grav rănit.

Falsificatorĭ de banĭ. Intr'una din dilele acestea a venit o cétă de Țiganĭ la locuitorul Vas. Surducan din Ajton. Surducan i-a primit și i-a ospĕtat. După ce se chirchiliseră, unul din Țiganĭ chemând la o parte pe Surducan i-a spus, că décă și-ar puté procura o mașină, el ar fabrica banĭ sĕ-i umple cu ei tóte hambarele. Surducan i-a dat 120 cor. Vĕdênd însĕ, că Țiganii nu vin la terminul promis, i-a denunțat la gendarmerie, care i-a prins și i-a dat pe mâna procurorului din Turda.

Invĕțătorĭ bulgarĭ arestațĭ. Invĕțătorii bulgarĭ din satele Florina, Castoria și Perlep din Monastir, fiind dovedițĭ ca revoluționarĭ, au fost arestațĭ de către autoritățile respective din ordinul guvernului turcesc.

Mine de aur în Costeștĭ. Economii Alexe Mateiu din Costeștĭ și Avram Vlădău din Ludeștĭ au aflat în hotarul comunei Costeștĭ (comitatul Hunedórei, pretura Orĕștiei) minerale, carĭ conțin *aur* și *argint*, cum și *grafit*. Indată după acéstă descoperire numițiĭ și-au scos dela căpitanul montanistic din Zlatna *20 șurfurĭ* (licență de esploatare). Deóre-ce ei nu dispun de capitalul necesar, ér cercetările de până acum ale lor dau prospecte de frumósă rentabilitate, numițiĭ Alexă Mateiu și Avram Vlădău aduc la cunoscința publicului român, că bucuros ar întra în tratărĭ cu capitaliștiĭ românĭ, pentru a se asocia cu ei în scopul esploatăriĭ terenului.

Șahul Persiei a sosit la Paris c'o numerósă suită. El face érăși un turneu prin orașele principale europene.

Gindină. Din Odorheiul-săcuiesc se scrie, că în dina de 19 Maiŭ a bătut grindină, care a acoperit pămêntul cu un strat în grosime de 10 cm. nimicind tóte sĕmĕnăturile și pómele, câte mai scăpaseră de îngheț.

Inundație. Se scrie din Vișeu, că în dina de 19 Maiŭ, pĕrĕul Rusului, care se varsă în Vișeu a inundat satul Havasmező, a rupt podurĭ, a stricat drumurile și a causat marĭ stricăciunĭ în însașĭ comuna.

O vacă turbată. In hotarul Șimleului Silvaniei s'a găsit dilele acestea o vacă turbată, care a rănit grav pe muncitorul cu dina Ioan Bana și s'a luat în gónă după mai multe trăsurĭ. Vaca a trebuit sĕ fie împușcată.

Comandantul bar Iooste va ține conferențe și în orașele Cohalm, Sighișóra, Reghin, Bistriță și probabil în Șincul-mare, Făgăraș și Agnita.

Mare concert militar. Duminecă, în 25 Maiŭ, se va da în grădina dela hotelul „Pomul verde“ (restaurator Sorea) un mare concert militar. In cas de timp nefavorabil, concertul va avé loc în salonul de sticlă.

Inteligența și tinerimea română din Hălchiu, învită la producțiunea musicală, declamatorică teatrală, ce se va ține Duminecă, în 12 (25) Maiŭ 1902, în școla gr. or. română din loc. Inceputul la órele 7 p. m. Prețul de întrare: locul I. 1 cor., locul II. 60 banĭ. Venitul curat este destinat pentru înființarea unei biblioteci școlare. Suprasolvirĭ și oferte marinimóse se vor primi cu mulțămită și se vor chita pe cale publică.

De ale poliției nóstre.

Căpitanul de poliție din orașul nostru se află în mare trébă. Fóia ungurescă din localitate ne spune, că d-sa face cercetărĭ energice în afacerea, pe care acéstă fóie o numesce „demonstrație antimaghiară“, dér care de fapt nu este decât o nouă dovadă de netact din partea organelor subordinate d-lui căpitan. Se scie, că casul cu cununile *esecutale*, ce au fost depuse pe mormêntul poetului Andreiŭ Mureșianu, s'a repețit în doué rêndurĭ. Vinerĭ polițistul de pază a întreprins vĕnătórea sa deja la 5 óre diminéța, alarmând în mod fórte nepoliticos pe locuitorii din casa de lângă cimitir. A doua di, Sâmbătă, polițistul a vĕdut, că pe mormênt s'a pus o nouă cunună, tot cu pantlică tricoloră, dér de astă-dată și-a lăsat timp,—póte a raportat casul oficiului. Destul, că timp de 8 óre și jumĕtate, până aprópe de 2 óre p. m., pantlica tricoloră a fost păzită numai din depărtare de poliție și numai atuncĭ, când lumea se întorcea dela prând mergênd fie-care la trebile sale și când se adunaseră mulțĭ copii prin apropiere, acel polițist a pus în scenă urmărirea pantlicei de pe cunună.

Istoria, ce o 'povestesce fóia ungurescă e atât de ridicolă, încât nicĭ n'ar merita sĕ o mai amintim, décă n'ar avé tendința sĕ suspiționeze pe studenții „valahĭ“, că ar fi vrut sĕ aranjeze o „demonstrație antimaghiară“ prin strigăte amenințătóre. Se spune, că polițistul Ruszu György ar fi fost terorisat de-o mulțime mai mare de bĕețĭ de școlă, așa că n'ar fi cutezat sĕ se atingă de pantlica tricoloră și a trebuit sĕ alerge la postul cel mai apropiat, sĕ aducă nu mai puțin de 6 polițiștĭ cu el.

Ațĭ mai vĕdut bazaconie ca asta? Poliția alungată prin strigăte „demonstrative“ de nisce copii necopțĭ, — între carĭ se vor fi rĕtăcit póte și câțĭ-va școlarĭ, carĭ tocmai treceau pe acolo!

Acuma urmézâ însĕ „tromful“ lui „Br. L.“. Veniră 6 polițiștĭ și totuși aceștĭ copii avură curagiul — după cum dice raportul ei — sĕ arunce cu pietrii în aceste organe ale siguranței publice. Asta e totuși prea multă fantasie șovinistă, care după informațiunile nóstre nu corĕspunde de loc adevĕrului.

Aflăm, că în adevĕr au fost citațĭ și câțĭ-va școlarĭ românĭ la poliție și că ar fi fost cu mare rigóre ascultațĭ. Așteptăm sĕ vedem, ce resultat vor da cercetările, carĭ ar trebui sĕ se îndrepteze înainte de tóte contra polițiștilor provocatorĭ, și după aceea vom rĕspunde și la insinuarea nesărată a fóiei maghiare brașovene, că colorile roșu-galben-vĕnĕt de pe cununĭ, ar înfățișa colorile regatului român.

Convocare.

Toțĭ onorațiĭ domnĭ membriĭ ai *„Fondului pentru înființarea unei școle române de fete în Clușiŭ“*, prin acésta sunt rugațĭ sĕ binevoéscă a participa la adunarea generală a acestui fond, care se va ține în localitățile casinei române din Clușiŭ, Sâmbătă în *24 Maiŭ* st. n. la órele 10 a. m.

Dr. Alex. de Vaida-Voevod,
președinte.

Dărĭ de sémă și mulțamite.

Făgăraș, 12 Maiŭ 1902.

Fiind și anul acesta în dina de S-tul George împărtășițĭ cu vesminte o parte însemnată din elevii școlei nóstre, ér cu articolĭ de mâncare toțĭ școlarĭĭ în numĕr de 60, din „fundațiunea“ întemeiată de generosul domn Ioan *Vișia* din Sibiiu, subscrisul învĕțător mĕ simt dator a-i esprima în numele elevilor împărtășițĭ cea mai profundă mulțămită, rugând pe bunul Dumnedeu sĕ-i lungéscă firul vieții, ér nobila sa faptă se afle și alțĭ imitatorĭ spre mângâierea și alinarea suferințelor sĕrmanilor.

Andreiu Stroia,
înv. gr. cat.

*

Șinca-vechiă, 12 Maiŭ 1902.

Cu ocasiunea producțiunei teatrale și a petrecerei aranjate de tinerimea din Șinca-vechiă în 28 Aprilie st. n. a. c., au încurs 65 coróne și 16 fillerĭ. S'au spesat 55 cor. 16 fil. Decĭ a rĕmas în favorul școlei 10 coróne.

Suprasolvirĭ și oferte s'au primit dela următoriĭ P. T. Domnĭ.

Petru Rednic pretor Șercaia 1 cor., Emiliu Pop, not. cerc. Șinca veche 1 cor., Cornel Langa înv. Veneția infer. 1 cor. 20 fil., George Comardicea, sergent Perșanĭ 2 cor., Aurel Opriș înv. Bucium 40 fil., Ioan Fetu înv. dirig. Ohaba 20 fil., Iosif Pop, măestru papucar 20 fil., N. N. 10 fillerĭ, cărora li se esprimă și pe acéstă cale sinceră mulțămită.

Luând în considerare, că piesa a fost cam prea grea pentru nisce diletanțĭ țĕranĭ, carĭ acum au făcut prima încercare, pot sĕ afirm, că succesul moral a fost mulțumitor.

Ioan Pop,
înv. dirig.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 21 Maiŭ. Faptul, că nu s'a cântat „Gott erhalte“ în presența Majestății Sale, se esplică din parte oficiósă așa, că Maj. Sa fiind așteptat după începerea producțiunei și avênd de gând a se îndepărta înainte de a-se termina, și-a esprimat dorința, sĕ nu se tulbure serbarea. Dispozițiile în vigóre relative la acest imn, nu se vor schimba nicĭ în viitor.

Berlin, 21 Maiŭ. „Wolffs Bureau“ află din Washington, că mai multe petițiunĭ au fost adresate guvernului de câțĭ-va israelițĭ influențĭ, prin carĭ rógă a se interveni contra unor pretinse persecuțiĭ a Ovreilor în România. Departamentul de stat a rĕspuns, că guvernul american nu póte sĕ intervie, deóre-ce persónele în favórea cărora se cere intervenirea, nu sunt cetățenĭ americanĭ.

Diverse.

Crudimile Americanilor în Filipine. Cea mai obicĭnuită tortură era cea numită „cura de apă“. Primele destăinuirĭ despre „cura de apă“ le-a făcut sergentul Chartes S. Riley din regimentul de linie 26 și au fost publicate de diarul „Herald“, care apare la Northampton. In acest pasagiŭ se povestesce, cum a fost aplicată la 25 Noemvrie 1900 la președintele de Igbaras, pe insula Panai, pentru-că acesta s'a opus sĕ dea unele declarațiunĭ, carĭ au fost cerute de soldații americanĭ. Acéstă scisóre a fost adresată de sergentul Riley către mamă-sa, însĕ prin mâna unei rude a ajuns la redacția diarului sus-citat. Mare sensație a produs acéstă publicație și ministerul de rĕsboiŭ din Washington s'a vĕdut constrîns sĕ ordone o anchetă. Ancheta însĕ a probat — așa se spune — că tóte cele povestite nu sunt adevĕrate. O altă destăinuire sensațională despre starea lucrurilor în Filipine a făcut'o majorul Cornelius Gardener, guvernor civil al provinciei Tayabas. In acéstă declarațiune s'a ridicat acusarea, că din ordinul a mai multor ofițerĭ ai Statelor-Unite, mulțĭ indigenĭ au fost schingiuițĭ și locuințele lor distruse. Acéstă destăinuire avù de resultat darea în judecată a maiorului Waller și altor vinovațĭ. Majorul Waller, judecat, pentru că fără a mai face proces, a pus sĕ se execute mai mulțĭ indigenĭ din Samar.

Majorul Waller, unul din cei mai bunĭ ofițerĭ din Filipine, a întreprins în Decemvrie 1901 cu un detașament de 50 de ómenĭ o expediție în interiorul Samarului. Acéstă expediție a avut mult de suferit; 10 ómenĭ au murit pe drum de fóme, alțiĭ cădeau de obosélă. Pentru a se apĕra, majorul Waller a adus probe, că indigeniĭ ar fi ascuns tóte mijlócele de hrană, astfel ca Americanii sĕ móră de fóme. Incă mai mult, el a spus, că generalul Iacob H. Smith l'ar fi îndemnat la măcelurĭ și că acesta ar fi dis: „Tot ce este peste 10 anĭ sĕ fie omorît.“ Căpitanul Porter și alțĭ doi ofițerĭ au mărturisit identic cu majorul Waller. Generalul Smith însĕ a protestat energic contra acusărilor, pe carĭ ile-a adus majorul Waller. Majorul Waller mai este acusat de a fi întrebuințat față de indigenĭ, tortura numită „rănirea progresivă“. Omul supus acestei torturĭ este legat de un arbore și în fie care di este rănit de un glonț de pușcă, însĕ se bagă bine de sémă sĕ nu fie cumva rănit mortal. Consiliul de rĕsboiŭ a achitat pe majorul Waller de acusările ce i-se aduc, pe tema că el a executat ordinul superiorului sĕu. Cei carĭ vor fi judecațĭ acum de consiliul de rĕsboiŭ vor fi generalul Smith, majorul Glenn, căpitan Rijan și medicul militar Lyan.

Minunile fotografiei. Franz Khun a ținut de sĕrbătorile Pascilor o conferență la „Societatea liberă fotografică“ în Berlin, proectând pe-o pânză fotografii, carĭ au fost luate într'un timp abia de 1/1200 dintr'o secundă, ba una fusese prinsă de în 1/2800 dintr'o secundă! Și tocmai la acésta se vedeau fórte lămurit toțĭ mușchii încordațĭ ai unui cal, care alerga din rĕsputerĭ, ba se pot vedé toțĭ dinții așa de bine, încât se póte hotărî și vĕrsta calului. Se înțelege de ce folos pot fi pentru sciință și pentru pictură sĕu sculptură asemenea minunate fotografiiĭ, pentru prinderea cărora a ajuns a doué mii opt suta parte dintr'o secundă.

Literatură.

A apărut *„Almanachul“* societății *„Petru Maior“* Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 paginĭ. *Prețul 4 coróne*. Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 banĭ porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

„Cartea Plugarilor" séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* 90 pag. Form. 8⁰ costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„Stupăritul", întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Cartea stuparilor săteni de Romul *Simu.* Cu mai multe ilustraţiunĭ in text. Editura Reuniunei române de agricultură din comit. Sibiiului. Preţul franeat 80 b.

Insoţirile de credit împreunate cu insoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeisen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru. scrierea d lui prof. Negruţiu, e pe cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurĭ din póme, de *Gr. Halip*, prof. Este o carte în care se dau esplicaţii şi invĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin din felurite póme. Preţul 40 b. (cu posta 45 banĭ.)

„Bucătărésa naţională", carte de bucate a bucătăriei romȃne, francese, germane şi ungare. Felul bucatelor sunt înşirate tóte în ordine alfabetică după numele lor. Limbagiul e uşor. Costă numai cor. 1·60 (plus 40 banĭ porto.)

„Sfaturĭ de aur", pentru săteniĭ românĭ de tótă starea şi etatea, de Aron Boca Velcheranu. Preţul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătăţirea stăriĭ sătenuluĭ, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banĭ (plus porto 5 b.)

„Cultura şi îngrijirea grâului", de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b.(plus porto 5 b.)

„Economia", pentru şcólele poporale, de Teodorŭ Roşu. Preţul 60 banĭ (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală", de Teodor V. Păcăţian. Peţul 40 banĭ (plus porto 5 b.)

Nr. **5732**—1902

PUBLICAŢIUNE

Din partea subsemnatului Magistrat orăşĕnesc se face cunoscut, cumcă pentru caiĭ militarĭ bănuiţĭ de bolnavĭ, e luată în vedere **edificarea unui grajd**, lângă el **o grópă de gunoiŭ un stelagiŭ pentru paie** de aşternut, precum şi închiderea acestora cu palan. Tóte aceste sunt a se face la „Sprenghiŭ" pe locul de dat la ţintă, cu cheltuiala de 11599 coróne 89 fil.

Pertractarea ofertelor pentru aceste construcţiĭ nouĕ va avé loc *Mercurĭ în 28 Maiŭ a. c. la 10 óre* a. m. în cancelaria d-lui senator magistratual A l f r e d S c h n e l l.

Amatoriĭ de astfel de intreprinderĭ sunt invitaţĭ a-şĭ înainta ofertele lor sigilate şi provĕdute cu timbru de 1 corónă şi cu vadiu de 580 coróne în banĭ séu în hârtii de valóre acceptabile pentru cauţiunĭ, până la 28 Maiŭ 9 óre diminéţa la mâna d-lui senator Alfred Schnell.

Ofertele trebue sĕ conţină declaraţiunea, că oferenţilor le sunt cunoscute condiţiunile de ofert şi de contrat şi că se supun acelora necondiţionat.

Planurile de zidire şi proiectul de spese se pot lua în vedere la oficiul edil până la 27 Maiŭ a. c.

B r a ş o v, 9 Maiu 1902

2—2.(526) *Magistratul orăşenesc.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Maiu n. 1902

Renta ung. de aur 4%	120 80
Renta de coróne ung. 4%	97 90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120 —
Impr. căil. fer. ung. in argint 4½%	100 50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	12).—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98 —
Impr. ung. cu premii	202.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162 —
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.6)
Renta de aur austr.	119.80
Losurĭ din 1860	162.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16 —
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	7·7 50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	684 50
Napoleondorĭ	19.09
Mărcĭ imperiale germane	117 32½
London vista	240.35
Paris vista	95 35
Rente austr. 4% de coróne	99.80
Note italiene	93 50

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budpesta:

I. Trenul mixt la óra 5·40 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min séra.
IV. Tr. acc. la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·15 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tr. mixt. la óra 6·— min. séra.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·14 m. d. am.
IV. Trenul mixt la óra 9·42 m. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes).

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9 7 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5 — m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·49 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.
V. Tren accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 8·18 m. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.
IV. Tren mixt la óra 10·5 m. séra.